

Горската служба и нейните ръководители

Редакцията на сп. „Гора“ от години утвърждава в своята дейност издирването, съхраняването и обобщаването на многообразната ни горска история. Благодарни сме на всички лесовъди, които ни подкрепят и ни съдействат в това начинание. В този брой отново обръщаме поглед към историята на горската служба и нейните ръководители с желанието да подредим и актуализираме фактологията възможно най-точно.

РЪКОВОДИТЕЛИТЕ В ГОРИТЕ

Централната горска служба е създадена през 1879 г., с правителствен указ от 17 юли, като самостоятелен сектор „Надзор над лесовете“ с щат „началник“, „подначалник“ и „писар“ към Отделението на държавните имоти и рудите в Министерството на финансите. За началник е назначен чужденецът Ягершмид Дармцагски, старши лесовъд, който обаче след кратък престой напуска страната.

За първи началник се приема Михалаки Георгиев - писател и общественик, впоследствие дипломат, който оглавява службата (Отделение за държавните имоти, горите, земеделието и търговията) на 1 февруари 1884 г. и работи в продължение на 9 години (до февруари 1893 г.). Михалаки Георгиев не е лесовъд, но ръководи с вещина горския сектор, който през 1885 г. става Отделение за горите, с необходимия щатен персонал и тежест. Всъщност той започва работа в Министерството на финансите през 1882 г. като началник на Земеделско-търговското отделение. Активно участва в подготовката на първия Закон за горите от 28 декември 1883 г., влязъл в сила на 10 януари 1884 година.

На 1 септември 1893 г. Стефан Дончов, който е първият български младеж, завършил лесовъдство в чужбина (през 1876 г. в Кралската земеделска академия в гр. Проскау, Прусия), оглавява Отделение „Държавни, общински и частни гори“ в новооткритото Министерство на търговията и земеделието, като преди това 8 години е софийски районен горски инспектор и помощник-началник на Отделението за горите. Ръководи службата до 31 октомври 1894 година.

Стоян Брънчев - вторият лесовъд, завършил през 1889 г. университета в Мюнхен, оглавява централната горска служба от 15 септември 1895 до 21 юли 1899 г. и в периода 1 април 1911-16 октомври 1913 година.

От 22 юли 1899 до 4 април 1903 г. началник е Йордан

Митрев, който ръководи службата отново от август 1917 г. до юни 1918 година.

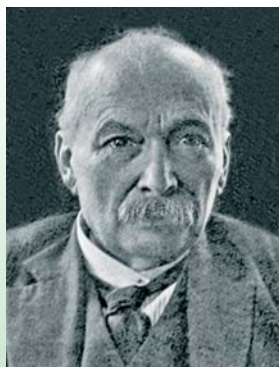
След него поста заемат Константин Байкушев (4 юли 1903-1 април 1911 г., по-късно и в периода от 26 юни до 5 декември 1918 г.), Трифон Цачев като началник на Отделението на горите, лова и риболовството в МЗДИ (октомври 1913-август 1917 г.), Петко Марков (5 декември 1918-1919 г. и през 1923-1926 г.), Георги Петров (1919-май 1920 г.), който има изключителен принос и за горския печат, и за лесовъдската съсловна организация (Георги Петров поема доброволно оставка след смяната на тогавашния министър на земеделието Райко Даскалов).

Илия Стоянов, много почтен и ерудиран лесовъд, заема ръководната длъжност три пъти - като началник на Отделението (май 1920-1923 г., есента 1932-20 май 1934 г.) и като директор на Дирекция на горите и лова (16 февруари 1941-20 септември 1944 г.). Димитър (Тако) Григоров е началник от есента на 1926 г. до 30 април 1931 година. При него са отменени концесиите на западнородопските и странджанските гори. От 30 април 1931 г. до есента на 1932 г. длъжността заема Тодор Куманов. Щилиян Кондев е началник на Отделението за горите, лова и инспектората по рибарството към Министерството на народното стопанство (20 май 1934-15 май 1936 г.).

Димитър Загорев заема поста началник на Отделението за горите и лова във възстановеното МЗДИ от 15 май 1936 до 30 октомври 1940 г. и оставя ярка следа в борбата с корупцията с въвеждането на строг контрол в стопанисването на държавните и общинските гори. Георги Сираков е със значителен принос за нашата горскостопанска наука и практика. Работи в централното горско управление от 1936 до 1944 г., като от 1 ноември 1940 до 15 февруари 1941 г. е изпълняващ длъжността между Димитър Загорев и Илия Стоянов (Загорев е

1. Михалаки Георгиев - началник на Отделение за горите на Министерството на финансите (1 февруари 1884 - февруари 1893 г.)

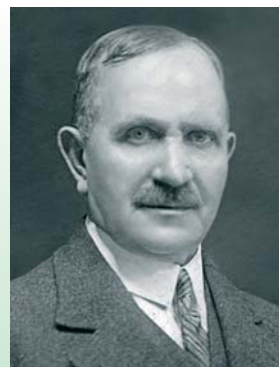
2. Стефан Дончов - началник на Отделение „Държавни, общински и частни гори“ на МТЗ (1 септември 1893 - 31 октомври 1894 г.)

3. Стоян Брънчев - началник на Отделението на МТЗ (15 септември 1895 - 21 юли 1899 г.), началник на Отделение на горите, лова и риболовството в МЗДИ (1 април 1911 - 16 октомври 1913 г.)

4. Йордан Митрев - началник на Отделение „Държавни, общински и частни гори“ на МТЗ (22 юли 1899 - 4 април 1903 г.), началник на Отделението в МЗДИ (август 1917 - юни 1918 г.)

5. Константин Байкушев - началник на Отделението (4 юли 1903 - 1 април 1911 г.), от 1908 - директор на Дирекция на горите, лова и риболова в МТЗ, началник на Отделението в МЗДИ (26 юни - 5 декември 1918 г.)

набързо уволнен след остър конфликт с тогавашното ръководство на Министерството).

От 20 септември 1944 до 1946 г. директор на горите в Министерството на земеделието и държавните имоти е Васил Серафимов. През 1947 г. това ведомство е преименувано в Министерство на земеделието и горите, а директор на Дирекцията на горите и лова става Юлий Михайлов.

Създаденото през 1949 г. самостоятелно Министерство на горите се ръководи от 3 януари 1949 до 21 септември 1951 г. от Георги Попов, който не е лесовъд. Негови заместници са Васил Серафимов и Вълко Гочев. След това се създава Управление на горското стопанство към МС с председател отново Георги Попов. Подпредседател на Управлението от 14 декември 1951 г. става инж. Мако Даков. От 3 април 1953 г. той е председател на Управлението. На тази дата са освободени Георги Попов и Васил Серафимов (като подпредседател). За подпредседатели са назначени инж. Йордан Петков, впоследствие зам.-министър (1953-1976), и инж. Петко Грозев (1953-1957).

До 9 юли 1971 г. ръководител на централното горско ведомство, претърпяло няколко преобразувания (*виж понататък История на горската служба*), е Мако Даков. Негови заместници са инж. Сава Шиваров (1964-1971) и инж. Иван Груев, един от ръководителите с най-дълъг стаж като заместник в централното ведомство на горите (1965-1986), като след това става първи ръководител.

От 9 юли 1971 до 24 март 1986 г. министър е Янко Марков, юрист, член на тогавашния Български земеделски народен съюз. Заместник-министри по негово време са инж. Йордан Петков, инж. Иван Груев, инж. Христо Вълчовски (1974-1979), инж. Димитър Тасев (1979-1986), инж. Найден Тодоров (1974-1984), инж. Стамен Стаменов (1977-1984), Васил Костадинов (1979-1984), инж. Лазар Пангев (1984-1986), проф. Тачо Илиев (1984-1988), както и Никола Матев като зам.-министър за околната среда (1971-1976), и инж. Георги Начков - ресорен за водите през същия период. През 1976 г. се открива длъжност „главен секретар“, на която е назначен инж. Лазар Пангев (1976-1981), а след него - Никола Василев (1981-1988).

От 24 март 1986 до 1 април 1990 г. председател на Асоциация „Горско стопанство и горска промишленост“ (АГСГП) е инж. Иван Груев. Негови заместници са инж. Димитър Тасев, инж. Стефан Манолов, проф. Тачо Или-

ев, инж. Енчо Москов, инж. Михаил Обецанов, а главен секретар е Никола Василев. Зам.-министър от 1 май 1986 г., отговарящ за горите в създаденото на 24 март Министерството на земеделието и горите, е инж. Лазар Пангев. От 13 януари 1987 до 1 януари 1989 г. той е зам.-председател на новообразувания Съвет по селско и горско стопанство към МС, който отговаря и за работата на АГСГП. След това - до 12 март 1990 г., отново е зам.-министър на възстановеното Министерство на земеделието и горите.

От 1 април 1990 г. до 21 януари 1991 г. председател на самостоятелното ведомство - Комитет по горите и горската промишленост, е инж. Любен Ванчев. Заместници са инж. Лазар Пангев, инж. Валентин Карамфилов и инж. Енчо Москов, а главен секретар е г-р инж. Георги Стенин.

Следващият ръководител на Комитета по горите към МС е проф. Иван Раев (21 януари 1991-8 октомври 1992 г.). Негови заместници са инж. Валентин Карамфилов и инж. Богдан Богданов, а главен секретар - инж. Иван Пенков.

На 8 октомври 1992 г. за председател на ведомството е назначен агрономът ст.н.с. Николай Матаков със заместници - ст.н.с. Иван Маринов и инж. Борис Бузов, и главен секретар - инж. Атанас Симеонов.

От 14 юли 1993 до 27 януари 1995 г. ръководител е инж. Христо Тодоров. Новото лице в екипа от 13 септември 1993 г. е гоц. Величко Гагов, на мястото на ст.н.с. Маринов.

На 22 декември 1994 г. главен секретар става г-р инж. Георги Стенин, който от 27 януари до 30 март 1995 г. е и.г. председател на Комитета. Титуляр от 30 март става инж. Валентин Карамфилов, със заместници г-р инж. Георги Стенин и г-р инж. Иван Костов и главен секретар - инж. Иван Пенков. Създава се длъжност „секретар на ведомството“, на която е назначен инж. Атанас Дарганов.

На 18 февруари 1997 г. екипът е освободен, а за председател на Комитета по горите е назначен инж. Константин Икономов. Заместници са инж. Ромил Бобев и инж. Добромир Добрев. Главен секретар е инж. Валентин Новаков, а секретар на ведомството - Марияна Лукова.

В края на май 1997 г. Комитетът, междувременно преименуван в Главно управление, после - отново в Комитет, е закрит и от 2 юни инж. Икономов е назначен за зам.- министър на новосъздаденото Министерство на

6. Трифон Цачев - началник на Отделението на горите, лова и риболовството в МЗДИ (октомври 1913 - август 1917 г.)

7. Петко Марков - началник на Отделението в МЗДИ (5 декември 1918 - 1919 г., 1923 - 1926 г.)

8. Георги Петров - началник на Отделението в МЗДИ (1919 - май 1920 г.)

9. Илия Стоянов - началник на Отделението в МЗДИ (май 1920 - 1923 г., 1932 - 20 май 1934 г.), директор на Дирекция на горите и лова в МЗДИ (16 февруари 1941 - 20 септември 1944 г.)

10. Димитър Григоров - началник на Отделението в МЗДИ (1926 - 30 април 1931 г.)

11. Тодор Куманов - началник на Отделението в МЗДИ (30 април 1931 - 1932 г.)

12. Шилиян Кондев - началник на Отделение за горите, лова и инспектората по рибарството в Министерството на народното стопанство (20 май 1934 - 15 май 1936 г.)

13. Димитър Загоров - началник на Отделение за горите и лова във възстановеното МЗДИ, от 1940 г. - Отдел за горите (15 май 1936 - 30 октомври 1940 г.)

14. Георги Сираков - и.г. началник на Отдела за горите в МЗДИ (1 ноември 1940 - 15 февруари 1941 г.)

15. Васил Серафимов - директор на Дирекция на горите и лова в МЗДИ (20 септември 1944 - 1946 г.)

земеделието, горите и аграрната реформа (МЗГАР) и за началник на Главно управление по горите, което от 13 август се установява като Национално управление по горите (НУГ) с ръководна длъжност „началник“.

Зам.-началниците са трима - инж. Тодор Георгиев, инж. Добромир Добрев и юристът Михаил Кожарев. От статистическа гледна точка трябва да споменем, че н.с. инж. Мирослав Якимов от 1 юни до 7 юли 1997 г. изпълнява длъжността на зам.-министър и началник на НУГ поради заболяване на титуляра.

На 2 декември 1997 г. за началник на НУГ е назначен инж. Добромир Добрев. Негови заместници от 15 декември стават ст.н.с. Васил Ступцов и инж. Атанас Симеонов. На 3 ноември 1998 г. вакантната длъжност на зам.-министър на земеделието, горите и аграрната реформа се заема от инж. Милко Станчев, който става и началник на НУГ. Заместници са ст.н.с. Васил Ступцов и инж. Добромир Добрев. Третият заместник - инж. Тони Кръстев, е назначен на 10 юни 1999 година. От 15 септември 2000 г. инж. Милко Станчев остава на длъжността зам.- министър (до 25 юли 2001 г.), а инж. Тони Кръстев е назначен за началник на НУГ, заемайки длъжността до 10 септември 2001 година. Длъжността „зам.-началник“ се закрива, а „главен секретар“ се възстановява. Тя се заема от гоц. Васил Ступцов - до 24 септември 2001 година.

На 3 септември 2001 г. за зам.-министър на земеделие-

то и горите е назначена 9-р инж. Меглена Плугчиева, която работи до 8 ноември 2004 г., когато става посланик на Република България в Германия.

Началник на Националното управление по горите от 10 септември 2001 г. става инж. Илия Симеонов, който остава на тази длъжност до 25 септември 2007 година. Главният секретар на ведомството от 1 октомври 2001 до 30 януари 2006 г. е инж. Димитър Баталов. От 30 януари длъжността заема инж. Валентина Маринова. От 15 декември 2003 г. за зам.-началник е назначен инж. Росен Попсабов.

На 2 септември 2005 г. зам.-министър на земеделието и горите става гоц. Стефан Юруков. От 19 юли до 25 септември 2007 г. той е зам.-министър на преобразуваното Министерство на земеделието и продоволствието. От 25 септември 2007 г. е назначен за председател на създадената самостоятелна Държавна агенция по горите (ДАГ).

За зам.-председатели на Агенцията от 5 ноември 2007 г. са назначени инж. Илия Симеонов, инж. Росен Попсабов и инж. Йордан Рагославов. Главен секретар е инж. Валентина Маринова.

От 29 юли 2009 г. за председател на Държавната агенция по горите е назначен гоц. Георги Костов, който от 23 октомври 2009 до 8 септември 2011 г. заема длъжността зам.-министър на земеделието и храните. Зам.-председател на ДАГ за времето от 30 юли до 19 август

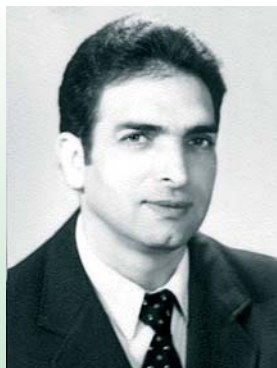
21. Инж. Лазар Пандев - зам.-министър на земеделието и горите, зам.-председател на Съвет по селско и горско стопанство към МС (1 май 1986 - 12 март 1990 г.)

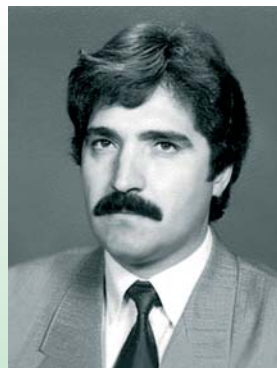
22. Инж. Любен Ванчев - председател на Комитет по горите и горската промишленост към МС (1 април 1990 - 21 януари 1991 г.)

23. Проф. Иван Раев - председател на Комитет по горите към МС (21 януари 1991 - 8 октомври 1992 г.)

24. Ст.н.с. Николай Матаков - председател на КГ към МС (8 октомври 1992 - 14 юли 1993 г.)

25. Инж. Христо Тодоров - председател на КГ към МС (14 юли 1993 - 27 януари 1995 г.)

16. Юлий Михайлов - директор на Дирекция на горите и лова в новото Министерство на земеделието и горите (1947 - 1949 г.)

17. Георги Попов - министър на горите (3 януари 1949 - 21 септември 1951 г.), председател на Управление на горското стопанство към МС (21 септември 1951 - 3 април 1953 г.)

18. Акад. Мако Даков - председател на УТС към МС, на ГУ към МС, на КГПП, министър на горите и горската промишленост (3 април 1953 - 9 юли 1971 г.)

19. Янко Марков - министър на горите и опазване на природната среда (9 юли 1971 - 17 юни 1976 г.), министър на горите и горската промишленост (17 юни 1976 - 24 март 1986 г.)

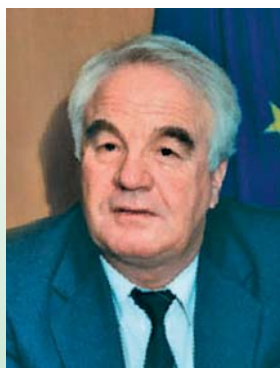
20. Инж. Иван Груев - председател на Асоциация „Горско стопанство и горска промишленост“ (24 март 1986 - 1 април 1990 г.)

густ 2009 г. е инж. Валентин Карамфилов. От 20 август зам.-председател е инж. Бисер Дачев, който от 23 октомври 2009 г. до 7 януари 2013 г. е изпълнителен директор на новосъздадената Изпълнителна агенция по горите към Министерството на земеделието и храните. Главен секретар остава инж. Валентина Маринова. От 25 януари до 26 август 2010 г. длъжността „зам.-изпълнителен директор“ на Агенцията се заема от инж. Пенчо Дерменджиев. От 9 септември 2010 г. зам.- изпълнителен директор на ИАГ е инж. Красимир Каменов, който в периода 8 януари - 14 август 2013 г. е и.г. изпълнителен директор. От 1 юли 2013 до 6 август 2014 г. за зам.-министър на МЗХ е назначена г-р инж. Валентина Маринова. Зам.- министър на земеделието и храните от 8 август 2014 до 26 януари 2017 г. отново е доц. г-р Георги Костов. От 2 февруари до 12 май 2017 г. зам.-министърът на земеделието и храните е проф. г-р Иван Палигоров. От 12 май 2017 г. зам.-министър на земеделието, храните и горите, отговарящ и за горския сектор, е Атанас Добрев. От 14 август 2013 до 14 август 2014 г. изпълнителен директор на ИАГ е инж. Григор Гогов. От 19 август 2014 г. до 8 март 2017 г. изпълнителен директор е инж. Тони Кръстев. От 8 март 2017 г. изпълнителен директор отново е инж. Григор Гогов.

И.г. главен секретар от 1 юли 2013 г. е Тихомир Димитров. От 11 септември 2013 г. до 6 август 2014 г. главен секретар е инж. Веселин Райчев. От 6 август до 10 октомври длъжността заема г-р инж. Валя Маринова. От 10 октомври 2014 до 4 май 2015 г. длъжността главен секретар се изпълнява по съвместителство от инж. Димитър Баталов - директор на дирекция „Опазване на горите и лов“. От 4 май 2015 г. и.г. главен секретар е Илиян Точев, който от 9 август 2015 г. е вече титуляр. От 12 септември 2013 до 4 септември 2014 г. зам. изпълнителен директор е инж. Альоша Даков, след което от 4 септември 2014 до 13 март 2017 г. зам.-изпълнителен директор отново е инж. Красимир Каменов. От 13 март до 7 септември 2017 г. зам.-изпълнителен директор е инж. Валентин Карамфилов. От 11 август 2017 г. длъжността заема инж. Росен Попсабов.

ИСТОРИЯ НА ГОРСКАТА СЛУЖБА

След Освобождението на България Временното руско управление въвежда „Временни правила“, с които се поставя началото на българското устройство и самоуправление. Тогава се полагат основите и на българското горско дело - създава се Службата по горите към Финансовия отдел при Временното руско управление. На практика още през 1878 г., веднага след деня на Освобождението, са създадени охранителни звена от

26. Д-р инж. Георги Стенин - и.г. председател на КГ към МС (27 януари - 30 март 1995 г.)

27. Инж. Валентин Карамфилов - председател на КГ към МС (30 март 1995 - 18 февруари 1997 г.)

28. Инж. Константин Иконов - председател на КГ (18 февруари - 2 юни 1997 г.), зам.-министър на земеделието и горите и началник на Национално управление по горите към МЗГ (2 юни - 2 декември 1997 г.)

29. Н.с. инж. Мирослав Якимов - и.г. зам.-министър на земеделието и горите и началник на НУГ (1 юни - 7 юли 1997 г.)

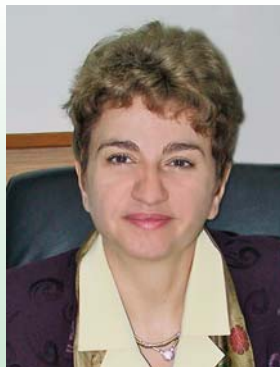
30. Инж. Добромир Добрев - началник на НУГ към МЗГ (2 декември 1997 - 3 ноември 1998 г.)

31. Инж. Милко Станчев - зам.-министър на земеделието и горите и началник на НУТ (3 ноември 1998 - 15 септември 2000 г.), зам.-министър на земеделието и горите (15 септември 2000 - 25 юли 2001 г.)

32. Инж. Тони Кръстев - началник на НУТ (15 септември 2000 - 10 септември 2001 г.), изпълнителен директор на ИАГ (19 август 2014 - 8 март 2017 г.)

33. Д-р инж. Меглена Плугчиева - зам.-министър на земеделието и горите (3 септември 2001 - 8 ноември 2004 г.)

34. Инж. Илия Симеонов - началник на Национално управление по горите към МЗГ (10 септември 2001 - 25 септември 2007 г.)

35. Доц. Стефан Юруков - зам.-министър на земеделието и горите (2 септември 2005 - 25 септември 2007 г.), председател на Държавна агенция по горите към МС (25 септември 2007 - 29 юли 2009 г.)

пешу и конни горски стражари към местните администрации.

С Указ № 1 от 5 юли 1879 г. на Княз Александър Батенберг се сформира първият правителствен кабинет, начело с Тодор Бурмов. С Указ № 23 от 17 юли ръководството на земеделието и горите в Княжеска България се прехвърля на Министерството на финансите, където е обособено Отделение за държавните имоти и рудите, в което е създаден самостоятелен сектор „Назор над лесовете“.

След 1881 г. в регионите вече има и горски надзиратели, а малко по-късно - и щатни лесничейи. До 1885 г. горите продължават да са сектор, но в Отделение за държавните имоти, горите, земеделието и търговията към Министерството на финансите. През 1885 г. горската служба е преименувана в Отделение за горите. От 25 май 1893 г. в новооткритото Министерство на търговията и земеделието (МТЗ) централната горска служба се нарича „Държавни, общински и частни гори“. През 1897 г. се приема третият Закон за горите. Откриват се 12 районни служби с по един горски инспектор, а за всяка околия - по един лесничей. С четвъртия Закон за горите от 1904 г. се създават общинските лесничейства. Подобаващо внимание се отделя на залесяванията и борбата с ерозията, които от следващата 1905 г., когато се открива първото Бюро за ук-

репяване на пороищата и залесяването, стават важна част от държавната политика. От 3 януари 1908 г. Отделението за горите е преустроено в Дирекция на горите, лова и риболова, с директор, главен инспектор и двама помощници. На следващата година към Дирекцията се създават три бюро - за експлоатация и размножаване на горите, за арондиране, ограничаване и устройство на горите, за укрепяване на пороищата и залесяване. Откриват се първите реверни (технически) лесничейства.

От 1911 г. МТЗ променя името си на Министерство на земеделието и държавните имоти (МЗДИ) с Отделение на горите, лова и риболовството, от което впоследствие отпада думата „риболовство“. Административните лесничейства са 43, а реверните - 7. Балканската, Междусъюзническата и Първата световна война поставят страната на военни релси, но в горите създаването на административни и реверни лесничейства и на секции за борба с ерозията продължава. До 1922 г. лесничействата са 57 административни и 18 реверни. Открити са и още 9 горски инспекции и 2 бюро за таксация на горите.

През 1934 г. има Отделение за горите, лова и инспектората по рибарството в Министерството на народното стопанство (съществувало от май 1934 до ноември 1935 г.). От 1935 г. е Отделение за горите и лова във възстановеното МЗДИ, а през 1940 г. прераства в Отдел за горите. През 1941 г. отделът става Дирекция на горите и лова. Административните и реверните лесничейства нарастват до 174.

На 4 декември 1947 г. е приета новата Конституция на Народна република България, която обявява всички гори за държавни. Районните горски инспекции се преименуват в районни дирекции по горите, лесничействата стават държавни горски стопанства. Центърът е в Министерството на земеделието и горите с Обединено горскостопанско предприятие „Държавни гори“.

През 1949 г. се създава самостоятелното Министерство на горите, с указ на МС от 29 декември 1948 г., проществувало до 1951 г., с поделени районни дирекции по горите, транспортни поделения, горски стопанства и дървопреработвателни предприятия. 20 септември 1951 г. е датата на създаването на Управление на горското стопанство към Министерския съвет. Броят на горските стопанства е намален на 112, а на мястото на районните дирекции се създават 12 окръжни управления на горите. Дървобобивът преминава

41. Проф. Иван Палигоров - зам.-министър на земеделието и храните (2 февруари - 12 май 2017 г.)

42. Атанас Добрев - зам.-министър на земеделието, храните и горите (12 май 2017 г.)

36. Доц. Георги Костов - председател на ДАГ (29 юли - 23 октомври 2009 г.), зам.-министър на земеделието и храните (23 октомври 2009 - 8 септември 2011 г., 8 август 2014 - 26 януари 2017 г.)

37. Инж. Бисер Дачев - изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по горите към МЗХ (23 октомври 2009 - 7 януари 2013 г.)

38. Инж. Красимир Каменов - и.д. изпълнителен директор на ИАГ към МЗХ (8 януари - 14 август 2013 г.)

39. Д-р инж. Валентина Маринова - зам.-министър на земеделието и храните (1 юли 2013 г. - 6 август 2014 г.)

40. Инж. Григор Гогов - изпълнителен директор на ИАГ към МЗХ (14 август 2013 - 14 август 2014 г. и от 8 март 2017 г.)

към Министерството на тежката промишленост, в което се създава Управление за гърводобив и транспорт с 25 горскопромишлени предприятия (Горпроми) и горскопромишлени стопанства, с ранг на „цехове“ - второстепенни разпоредители на средствата.

През 1957 г. горите отново са в Министерството на земеделието и горите. Структурите по места са окръжни управления по горско стопанство и горски стопанства. Горпромите преминават към Министерството на строежите и строителните материали. В периода 1958-1960 г. те са подчинени на отдел „Промислен“ към окръжните народни съвети. На 29 юни 1960 г. се създава Главно управление на горите (ГУГ) към МС, към което се връща гърводобивът. Структурите са окръжни управления на горите, горски (176) и ловни (96) стопанства. От 5 юни 1961 г. с Разпореждане № 994 на МС гържавният надзор по защита на природата е възложен на ГУГ. От 26 октомври 1962 г. към Главното управление е включена и гървообработващата промишленост и е създаден Национален съвет за защита на родната природа.

На 8 декември 1962 г. се създава Комитетът по горите и горската промишленост към Министерския съвет. На 30 юни 1966 г. се създава Министерството на горите и горската промишленост с районни дирекции по горите, горски и ловни стопанства, гържавни стопански обединения (ДСО) - „Стара планина“ (за гървообработващата промишленост), „Мебел“, „Целулоза и хартия“, а от 1968 г. се прибавя и организацията за гърводобива в Коми - Дирекция „Заграничен гърводобив“, която от следващата година прераства в ДСО „Заграничен гърводобив и строителство“. От 9 юли 1971 г. името на централното ведомство е Министерство на горите и опазване на природната среда, с комбинати по гърводобив и гървообработване, районни инспекции по горите и опазване на природната среда, горски и ловни стопанства и гържавни стопански обединения по горска промишленост.

На 17 юни 1976 г. опазването на природата се отделя от горите и ведомството отново придобива наименованието Министерство на горите и горската промишленост, с поделения горскостопански комбинати (ГСК), горски и гържавни ловни стопанства, ДСО. След почти 10 години на устойчива дейност Министерството се закрива и на 24 март 1986 г. се създава Асоциация „Горско стопанство и горска промишленост“ към новосъздаденото Министерство на земеделието и горите. От 13 януари 1987 г. Асоциацията преминава към Съ-

вета по селско и горско стопанство при Министерския съвет с регионални структури - гържавни фирми по горско стопанство и гърводобив, горски и гържавни ловни стопанства. На 1 април 1990 г. се създава Комитет по горите и горската промишленост към Министерския съвет.

От 21 януари 1991 г. името на ведомството е Комитет по горите, структуриран от 15 април (Постановление № 35 на МС от 1 март 1991 г.) с районни дирекции по горите, фирми за търговия, пласмент и услуги, гържавни лесничейства, 9 малки гържавни дивечоразвъдни бази (от 1 юни 34-те гържавни ловни стопанства са закрити).

От 2 юни 1997 г. горите са вече в състава на новосъздаденото Министерство на земеделието, горите и аграрната реформа като Национално управление по горите. През 1999 г. „аграрната реформа“ отпада от името на Министерството, горските стопанства са реструктурирани в гържавни лесничейства и горско-търговски фирми, които впоследствие биват приватизирани. Поделенията са регионални управления на горите и гържавни лесничейства. През 2002 г. ловните стопанства се възстановяват като гържавни дивечоразвъдни станции.

От 18 юли 2007 г. гържавните гори се управляват от Държавната агенция по горите към Министерския съвет, като със Закона за горите от 2008 г. регионалните и местните поделения са районни дирекции по горите, гържавни горски и гържавни ловни стопанства. От 29 юли 2009 г. Държавната агенция по горите преминава към Министерството на земеделието и храните, а от 23 октомври е преобразувана в Изпълнителна агенция по горите към МЗХ.

Със Закона за горите от 8 март 2011 г. контролните и стопанските функции в горския сектор са разделени. Изпълнителната агенция по горите с 16 регионални дирекции по горите отговаря за контрола, а стопанската дейност е възложена на шест гържавни горски предприятия, на пряко подчинение на МЗХ, към които преминават гържавните горски и ловни стопанства.

От 4 май 2017 г. „горите“ отново са в името на министерство - Министерство на земеделието, храните и горите.

Материалите подготвиха
Борис ГОСПОДИНОВ
Светлана БЪНЗАРОВА
гл. ас. д-р Евгени ЦАВКОВ

ХРОНОЛОГИЧНО

1. Михалаки Георгиев - началник на Отделение за горите на Министерството на финансите (1 февруари 1884 - февруари 1893 г.)
2. Стефан Дончов - началник на Отделение „Държавни, общински и частни гори“ на МТЗ (1 септември 1893 - 31 октомври 1894 г.)
3. Стоян Брънчев - началник на Отделение „Държавни, общински и частни гори“ на МТЗ (15 септември 1895 - 21 юли 1899 г.)
4. Йордан Митрев - началник на Отделение „Държавни, общински и частни гори“ на МТЗ (22 юли 1899 - 4 април 1903 г.)
5. Константин Байкушев - началник на Отделението, от 1908 г. - директор на Дирекция на горите, лова и риболова в МТЗ (4 юли 1903 - 1 април 1911 г.)
6. Стоян Брънчев - началник на Отделение на горите, лова и риболовството в новото Министерство на земеделието и държавните имоти (1 април 1911 - 16 октомври 1913 г.)
7. Трифон Цачев - началник на Отделението на горите, лова и риболовството в МЗДИ (октомври 1913 - август 1917 г.)
8. Йордан Митрев - началник на Отделението в МЗДИ (август 1917 - юни 1918 г.)
9. Константин Байкушев - началник на Отделението в МЗДИ (26 юни - 5 декември 1918 г.)
10. Петко Марков - началник на Отделението в МЗДИ (5 декември 1918 - 1919 г.)
11. Георги Петров - началник на Отделението в МЗДИ (1919 - май 1920 г.)
12. Илия Стоянов - началник на Отделението в МЗДИ (май 1920 - 1923 г.)
13. Петко Марков - началник на Отделението в МЗДИ (1923 - 1926 г.)
14. Димитър Григоров - началник на Отделението в МЗДИ (1926 - 30 април 1931 г.)
15. Тодор Куманов - началник на Отделението в МЗДИ (30 април 1931 - 1932 г.)
16. Илия Стоянов - началник на Отделението в МЗДИ (1932 - 20 май 1934 г.)
17. Щилиян Кондев - началник на Отделение за горите, лова и инспектората по рибарството в Министерството на народното стопанство и във възстановеното МЗДИ (20 май 1934 - 15 май 1936 г.)
18. Димитър Загорев - началник на Отделение за горите и лова в МЗДИ, от 1940 г. - Отдел за горите (15 май 1936 - 30 октомври 1940 г.)
19. Георги Сираков - и.г. началник на Отдела за горите в МЗДИ (1 ноември 1940 - 15 февруари 1941 г.)
20. Васил Серафимов - директор на Дирекция на горите и лова в МЗДИ (20 септември 1944 - 1946 г.)
22. Юлий Михайлов - директор на Дирекция на горите и лова в новото Министерство на земеделието и горите (1947 - 1949 г.)
23. Георги Попов - министър на горите (3 януари 1949 - 21 септември 1951 г.), председател на Управление на горското стопанство към МС (21 септември 1951 - 3 април 1953 г.)
24. Мако Даков - председател на УГС към МС, на ГУ към МС, на КГПП, министър на горите и горската промишленост (3 април 1953 - 9 юли 1971 г.)
25. Янко Марков - министър на горите и опазване на природната среда (9 юли 1971 - 17 юни 1976 г.), министър на горите и горската промишленост (17 юни 1976 - 24 март 1986 г.)
26. Инж. Иван Груев - председател на Асоциация „Горско стопанство и горска промишленост“ (24 март 1986 - 1 април 1990 г.)
27. Инж. Лазар Пандев - зам.-министър на земеделието и горите, зам.-председател на Съвета по селско и горско стопанство към МС (1 май 1986 - 12 март 1990 г.)
28. Инж. Любен Ванчев - председател на Комитета по горите и горската промишленост към МС (1 април 1990 - 21 януари 1991 г.)
29. Проф. Иван Раев - председател на Комитета по горите към МС (21 януари 1991 - 8 октомври 1992 г.)
30. Ст.н.с. Николай Матаков - председател на КГ към МС (8 октомври 1992 - 14 юли 1993 г.)
31. Инж. Христо Тодоров - председател на КГ към МС (14 юли 1993 - 27 януари 1995 г.)
32. Д-р инж. Георги Стенин - и.г. председател на КГ (27 януари - 30 март 1995 г.)
33. Инж. Валентин Карамфилов - председател на КГ (30 март 1995 - 18 февруари 1997 г.)
34. Инж. Константин Икономов - председател на КГ (18 февруари - 2 юни 1997 г.), зам.-министър на земеделието и горите и началник на Националното управление по горите към МЗГ (2 юни - 2 декември 1997 г.)
35. Н.с. инж. Мирослав Якимов - и.г. зам.-министър на земеделието и горите и началник на НУГ (1 юни - 7 юли 1997 г.)
36. Инж. Добромир Добрев - началник на НУГ към МЗГ (2 декември 1997 - 3 ноември 1998 г.)
37. Инж. Милко Станчев - зам.-министър на земеделието и горите и началник на НУГ (3 ноември 1998 - 15 септември 2000 г.), зам.-министър на земеделието и горите (15 септември 2000 - 25 юли 2001 г.)
38. Инж. Тони Кръстев - началник на НУГ (15 септември 2000 - 10 септември 2001 г.)
39. Д-р инж. Меглена Плузчиева - зам.-министър на земеделието и горите (3 септември 2001 - 8 ноември 2004 г.)
40. Инж. Илия Симеонов - началник на Националното управление по горите към МЗГ (10 септември 2001 - 25 септември 2007 г.)
41. Доц. Стефан Юруков - зам.-министър на земеделието и горите (2 септември 2005 - 25 септември 2007 г.), председател на Държавна агенция по горите към МС (25 септември 2007 - 29 юли 2009 г.)
42. Доц. Георги Костов - председател на ДАГ (29 юли - 23 октомври 2009 г.), зам.-министър на земеделието и храните (23 октомври 2009 - 8 септември 2011 г.)
43. Инж. Бисер Дачев - изпълнителен директор на Изпълнителна агенция по горите към МЗХ (23 октомври 2009 - 7 януари 2013 г.)
44. Инж. Красимир Каменов - и.г. изпълнителен директор на ИАГ към МЗХ (8 януари 2013 г. - 14 август 2013 г.)
45. Д-р инж. Валентина Маринова - зам.-министър на земеделието и храните (1 юли 2013 - 6 август 2014 г.)
46. Инж. Григор Гогов - изпълнителен директор на ИАГ към МЗХ (14 август 2013 - 14 август 2014 г.)
47. Доц. Георги Костов - зам.-министър на земеделието и храните (8 август 2014 - 26 януари 2017 г.)
48. Инж. Тони Кръстев - изпълнителен директор на ИАГ (19 август 2014 - 8 март 2017 г.)
49. Проф. Иван Палигоров - зам.-министър на земеделието и храните (2 февруари - 12 май 2017 г.)
50. Инж. Григор Гогов - изпълнителен директор на ИАГ (8 март 2017 г.)
51. Атанас Добрев - зам.-министър на земеделието, храните и горите (12 май 2017 г.)